

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А

СИГУРНОСТ
ВСЕКИ ДЕН

☎ +359 (0) 2 915 98 20, +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Обобщен доклад на EFSA за зоонози, зоонозни агенти и хранителни епидемии в Европа през 2011 г.

EU summary report on zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks, 2011, EFSA Journal, 2013, 11(4): 3129

Туберкулоза при хората, причинена от *Mycobacterium bovis*

Туберкулозата по говедата, причинена от *Mycobacterium bovis*, трудно може да бъде различена от туберкулозата причинена от *M. tuberculosis*. Хората се заразяват при консумацията на сурово непастъризирано мляко и млечни продукти добити от сурово мляко. Някои диви животни като сърни, диви свине и язовци могат да разпространяват туберкулозата, причинена от *Mycobacterium bovis*.

През 2011 г. в Европа са потвърдени 132 случая на **туберкулоза при хора, заразени с *Mycobacterium bovis*** - най-много заразените лица има в Германия, Обединеното кралство и Испания. Процентът на заразеност на хората е най-голям в Ирландия и Холандия. През 2011 г. заразеността на хората в Европа е 0,03 случая на 100 000 човека. В сравнение с 2010 г. този показател намалява с 20%. За периода 2007-2011 г. няма забележима тенденция за увеличаване или намаляване на случаите при хора, заразени с *Mycobacterium bovis*. Обикновено около 70% от случаите се заразяват в собствената си страна, други 30% - по време на пътувания в трети страни.

Най-много заразени хора са регистрирани в Германия - 38, следват Обединеното кралство - 31, Холандия и Италия - по 11, Ирландия - 6, Белгия - 5, Чехия, Швеция и България - по 2 и Финландия - 1 случай. Няма изразена статистическа зависимост от това доколко една страна е официално свободна от туберкулоза и броя на заразените хора. Германия има такъв статут, но по брой на заразени хора се нарежда на първо място /38 човека/.

Туберкулоза по говедата /ТГ/. Заедно с бруцелозата по овцете и козите и бруцелозата по говедата, ТГ е една от най-трудните за ограничаване и ликвидиране заразни болести. Според Директива 64/432/ЕЕС една страна е официално свободна от туберкулоза /ОСТ/ по говедата, ако за 6 последователни години относителният дял на заразените стада е под 0,1% и ако за същия период от време 99,9% от стадата са имали статут на ОСТ. През 2011 г. такива страни са Австрия, Белгия, Чехия, Дания, Естония,

Финландия, Франция, Германия, Люксембург, Холандия, Полша, Словакия, Латвия и Швейцария. В Италия такъв статут имат само 13 провинции. В Обединеното кралство само Шотландия е ОСТ.

За периода 2006-2011 г. броят на заразените стада в ЕС е относително стабилен, с леко увеличение през 2010 и 2011 г. - 0,37% през 2007 и 0,60% през 2011 г. В страните, които не са ОСТ, има лека тенденция на увеличение - 0,46% през 2007 г. и 1,12% през 2011 г. От общо 1 361 555 стада в 15-те ОСТ държави членки са регистрирани 194 заразени с *M. Bovis* стада /173 във Франция - доста голям брой за страна с такъв статут, 13 в Полша, 4 в Холандия, 3 в Германия и едно в Белгия/.

Всички страни, които не са ОСТ, изпълняват програми за ерадикация на болестта. Европейската комисия съфинансира такива програми в Италия /0,83% положителни стада/, Ирландия /4,37%/, Португалия /0,79%/, Испания /1,33%/ и Обединеното кралство /17,84%/. Тенденция за подобряване на епизоотичната ситуация има в Ирландия, Португалия и Испания, а на влошаване в Обединеното кралство /удвояване броя на заразените стада/ от 9,90% през 2007 г. на 17,84% през 2011 г./. Този висок процент заразеност се дължи на устойчива природна ензоотичност на причинителя, поддържана от язовци. През 2011 г. в тези страни са регистрирани 13 323 заразени стада.

Програмите за ерадикация на туберкулозата в България /2 стада - 0,002% положителни стада/, Кипър, Гърция /176 стада - 0,57%/, Унгария /1 стадо - 0,01%/, Литва, Малта и Румъния /61 стада - 0,01%/ не се съфинансират от Европейската Комисия.

В няколко страни членки са установени положителни за *Mycobacterium bovis* елени, сърни, диви свине и алпака /хибрид от овца и лама/. Такива резултати бяха получени и в България през 1991 г. /диви свине на остров Белене - Я. Бъчварова/.

17.4.2013

Изготвил:

доц. д-р Бойко Ликов